

УДК 330.341.1

DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-26

ЧАЙКОВСЬКА І. І.

<https://orcid.org/0000-0001-7482-1010>

e-mail: inna.chaikovska@gmail.com

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

В дослідженні визначено місце України у Глобальному індексі інновацій за період 2016 – 2021 років. У 2016 році Україна посідала 56 місце, у 2017 році – 50, у 2018 році – 43, у 2019 році – 47, у 2020 році – 45 та у 2021 році – 49, що свідчить про погіршення позицій України у 2021 році. Виявлено, що сильними сторонами України є результати знань і технологій; людський капітал та дослідження, а слабкими сторонами є установи та інфраструктура. В роботі проаналізована інноваційна діяльність промислових підприємств України в період 2016 – 2020 років в контексті успішної реалізації інноваційних проєктів. Виявлено, що частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації, тобто реалізовувати інноваційні проєкти (продукцію та/або технологічні процеси), в загальній кількості промислових підприємств була максимальною у 2016 році і становила 16,6 %. Темп приросту частки кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації 2017 року у порівнянні з 2016 роком становить -13,86 %; 2018 року до 2017 року – 9,09 %; 2019 року до 2018 року – -1,54 %; 2020 року (дані попередні) до 2019 року – 7,97 %. Серед впроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами України в період 2016 – 2020 років новими для ринку у 2016 році є 23,63 %; у 2017 році – 19,98 %; у 2018 році – 25,19 %; у 2019 році – 19,46 % та у 2020 році (дані попередні) – 16,99 %. У 2020 році спостерігається найменше значення питомої ваги нових для ринку впроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) у їх загальній кількості. Найвищий рівень витрат на інновації спостерігається у 2016 році і становить 23229,5 млн.грн., у 2017 році відбувається значний спад до рівня 9117,5 млн.грн. У 2018-2020 роках відбувається помірне зростання витрат на інновації, але їх рівень значно нижче 2016 року. У структурі інноваційних витрат промислових підприємств України НДР займають у 2016 році – 10,6 %, у 2017 році – 23,8 %, у 2018 році – 26,3 %, у 2019 році – 20,5 %, а у 2020 році – 24,2 % (попередні дані), що відображає їх незначний рівень. Основну частку серед джерел фінансування інноваційної діяльності становлять власні кошти підприємств, кошти інвесторів-нерезидентів не перевищують 1,2 % у сукупних витратах на інновації. Встановлено, що успішна реалізація інноваційних проєктів підприємств залежить від оптимального управління проєктами та управління знаннями на підприємстві у їх системному поєднанні, що дозволить активізувати інноваційну діяльність з метою зростання ринкової вартості підприємства та зміцнення конкурентних позицій.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційний проєкт, інноваційна продукція, управління проєктами, управління знаннями.

INNA CHAIKOVSKA

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

ANALYSIS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES INNOVATIVE ACTIVITY OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE PROJECTS SUCCESSFUL IMPLEMENTATION

The study identifies Ukraine's place in the Global Innovation Index for the period 2016-2021. In 2016, Ukraine ranked 56th, in 2017 - 50, in 2018 - 43, in 2019 - 47, in 2020 - 45 and in 2021 - 49, which indicates the deterioration of Ukraine's position in 2021. It was revealed that the strengths of Ukraine are the results of knowledge and technology; human capital and research, and the weaknesses are institutions and infrastructure. The paper analyzes the innovative activity of industrial enterprises of Ukraine in the period 2016 - 2020 in the context of successful implementation of innovative projects. It was found that the share of the number of industrial enterprises that implemented innovations, ie to implement innovative projects (products and / or technological processes) in the total number of industrial enterprises was the highest in 2016 and amounted to 16.6%. The growth rate of the share of industrial enterprises that implemented innovations in 2017 compared to 2016 is -13.86%; 2018 to 2017 - 9.09%; 2019 to 2018 - -1.54%; 2020 (preliminary data) to 2019 - 7.97%. Among the introduced types of innovative products (goods, services) by industrial enterprises of Ukraine in the period 2016 - 2020, 23.63% are new for the market in 2016; in 2017 - 19.98%; in 2018 - 25.19%; in 2019 - 19.46% and in 2020 (preliminary data) - 16.99%. In 2020, there is the lowest share of new types of innovative products (goods, services) introduced to the market in their total number. The highest level of expenditures on innovation is observed in 2016 and amounts to UAH 23,229.5 million, in 2017 there is a significant decline to the level of UAH 9,117.5 million. In 2018-2020, there is a moderate increase in spending on innovation, but their level is much lower than in 2016. In the structure of innovation costs of industrial enterprises of Ukraine, GDR occupies in 2016 - 10.6%, in 2017 - 23.8%, in 2018 - 26.3%, in 2019 - 20.5%, and in 2020 - 24.2% (preliminary data), which reflects their insignificant level. The main share among the sources of financing of innovation is the own funds of enterprises, the funds of non-resident investors do not exceed 1.2% of the total cost of innovation. It is established that the successful implementation of innovative projects of enterprises depends on optimal project management and knowledge management in the enterprise in their systematic combination, which will intensify innovation to increase market value of the enterprise and strengthen competitive positions.

Key words: innovation activity, innovation project, innovative products, project management, knowledge management.

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

У попередніх дослідженнях [1, 2] було встановлено, що все більше підприємств України стають проєктно-орієнтованими, що дозволяє їм успішно поєднувати операційну та проєктну діяльність, а також

активно займатися інноваційною діяльністю. Інноваційна діяльність на підприємстві здійснюється за допомогою реалізації інноваційних проєктів, а також вимагає більш інтенсивного використання знань як джерела конкурентних переваг [3]. Управління результативністю інноваційної діяльності – активний, систематизований процес послідовного впливу на формування і досягнення цілей інноваційної діяльності з метою зростання ринкової вартості підприємства та зміцнення конкурентних позицій [4]. Для підприємств, котрі реалізують інноваційні проєкти, основним є результат, тобто успішне виконання проєкту, а не факт здійснення інноваційної діяльності. При реалізації інноваційних проєктів важливим є його виконання у визначений термін із врахуванням обмеженості ресурсів. Тому аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств свідчить про кількість успішно реалізованих інноваційних проєктів на підприємствах, котрі знаходяться на визначеному рівні перетворення у проєктно-орієнтовані, які активно генерують та використовують знання у інноваційній діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності та ринкової вартості підприємства. Інноваційно активні підприємства особливо гостро вимагають прийняття обґрунтованих ефективних управлінських рішень із використанням принципів управління проєктами та управління знаннями на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Серед науковців, котрі досліджували інноваційну діяльність промислових підприємств України в динаміці, можна виділити Амоша О. І. [5], Іванова Т.В. [6], Захарова О. В. [7], Пухальська Н.О. [8], Сакевич Л.С. [9], Яковлев А.І. [10] та ін. Науковці досліджували інноваційну діяльність підприємств як фактор підвищення рівня конкурентоспроможності на міжнародних ринках, з точки зору активізації інноваційної діяльності регіонів України, визначали проблеми та перспективи розвитку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Незважаючи на значну кількість досліджень у даному напрямку, аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств України як результату реалізації інноваційних проєктів, а також визначення необхідних заходів з метою активізації інноваційної діяльності підприємств з точки зору управління знаннями та управління проєктами підприємства, залишається актуальним та потребує подальших досліджень.

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств України та визначення перспектив її розвитку в контексті успішної реалізації інноваційних проєктів.

Виклад основного матеріалу

Інновації є ключовою рушійною силою економічного розвитку держави [4–10], тому проаналізовано місце України в Глобальному інноваційному індексі (таблиця 1). Глобальний індекс інновацій (GII) публікується Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), спеціалізованою установою Організації Об'єднаних Націй. GII має на меті надати рейтинг інновацій та детальний аналіз з посиланням на близько 130 країн. За останнє десятиліття GII зарекомендував себе як провідний довідник щодо інновацій, так і як «інструмент дій» для економік, які включають GII у свої інноваційні програми. GII – це рейтинг інноваційних можливостей та результатів світової економіки. Він вимірює інновації на основі критеріїв, які включають: установи, людський капітал і дослідження, інфраструктуру, кредити, інвестиції, зв'язки; створення, поглинання та поширення знань; творчі результати. GII має два підіндекси: підіндекс інноваційного вкладу та підіндекс інноваційного результату, а також сім складових, кожен із яких складається з трьох критеріїв [11].

Згідно таблиці 1 у 2016 році Україна посідала 56 місце із 128 країн, у 2017 році – 50 місце із 127 країн, у 2018 році – 43 місце із 126 країн, у 2019 році – 47 місце із 129 країн, у 2020 році – 45 місце із 131 країни та у 2021 році – 49 місце із 132 країн, що свідчить про погіршення позицій України у 2021 році. Отже, у 2021 році сім складових GII для України становили: результати знань та технологій – 33 місце; людський капітал і дослідження – 44 місце; результати креативної діяльності – 48 місце; розвиток бізнесу – 53 місце; розвиток ринку – 88 місце; установи – 91 місце; інфраструктура – 94 місце. Виявлено, що сильними сторонами України є результати знань і технологій; людський капітал та дослідження, а слабкими сторонами є установи та інфраструктура.

Якщо проаналізувати кількість набраних балів Україною в GII та її найсильнішою складовою - результатами знань та технологій (рис.1), то можна помітити, що найкращими вони були у 2018 році, що і відобразилося на найвищому рейтингу України саме у 2018 році за період 2016 - 2021 років. У період з 2018 по 2021 рік ситуація погіршується, та у 2021 році кількість набраних балів як у GII загалом, так і показника результатів знань та технологій досягнула свого мінімуму за період 2016 – 2021 років. Це свідчить про необхідність активізації інноваційної діяльності Україною загалом, а особливо за рахунок активізації показника результатів знань та технологій.

Таблиця 1

Місце України у Глобальному індексі інновацій

Показник	Рік / (загальна кількість країн в рейтингу)											
	2016 / (128)		2017 / (127)		2018 / (126)		2019 / (129)		2020 / (131)		2021 / (132)	
	Оцінка	Ранг	Оцінка	Ранг	Оцінка	Ранг	Оцінка	Ранг	Оцінка	Ранг	Оцінка	Ранг
ГПІ	35,7	56	37,6	50	38,5	43	37,4	47	36,3	45	35,6	49
Інноваційні ресурси	38,9	76	41,0	77	40,5	75	40,7	82	40,1	71	39,6	76
Результати інновацій	32,5	40	34,2	40	36,6	35	34,1	36	32,5	37	31,6	37
Інститути	48,7	101	47,9	101	49,1	107	53,9	96	55,6	93	56,2	91
Людський капітал і дослідження	40,8	40	39,6	41	37,9	43	35,6	51	40,5	39	38,2	44
Інфраструктура	32,3	99	39,3	90	38,1	89	36,0	97	33,1	94	32,3	94
Розвиток ринку	42,1	75	43,2	81	42,7	89	43,3	90	42,1	99	42,3	88
Розвиток бізнесу	30,6	73	35,3	51	34,5	46	34,8	47	29,5	54	28,9	53
Результати знань та технологій	34,1	33	32,8	32	36,7	27	34,6	28	35,1	25	32,3	33
Результати креативної діяльності	31,0	58	35,6	49	36,5	45	33,5	42	29,9	44	30,9	48

Джерело: сформовано автором на основі [11]

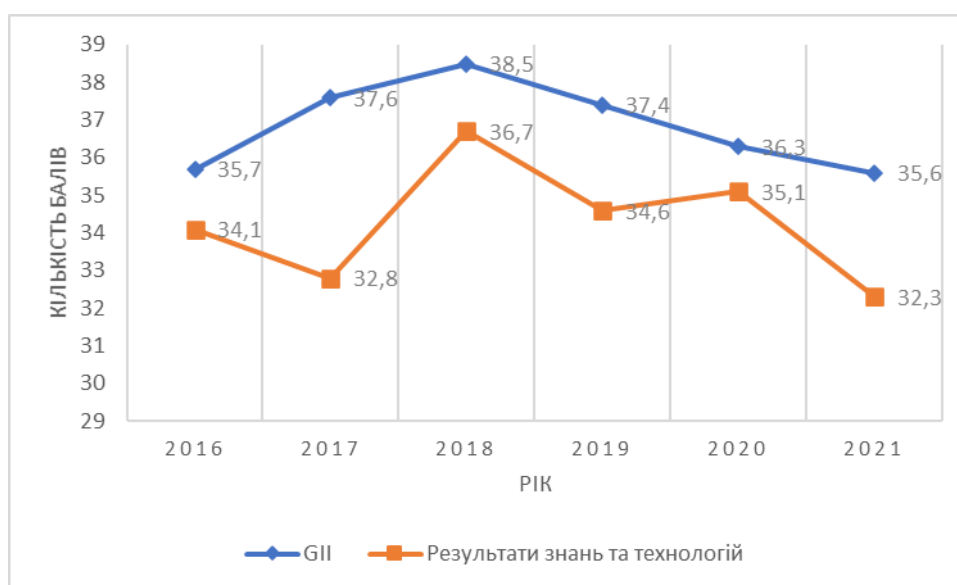

Рис. 1. Кількість набраних балів Україною в ГПІ загалом та за найсильнішою складовою - результатами знань та технологій в період 2016 – 2021 років

З метою виявлення проблемних місць в інноваційній діяльності країни, проаналізуємо інноваційну діяльність промислових підприємств України саме в контексті успішно реалізованих інноваційних проєктів. У таблиці 2 наведена інформація про впровадження інновацій на промислових підприємствах України за 2016–2020 роки.

Таблиця 2

Впровадження інновацій на промислових підприємствах України за 2016–2020 роки

№	Показник	Рік				
		2016	2017	2018	2019	2020 ¹
1	Частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), в загальній кількості промислових підприємств, %	16,6	14,3	15,6	13,8	14,9
2	Кількість упроваджених у звітному році видів інноваційної продукції (товарів, послуг), усього одиниць	4139	2387	3843	2148	4066
2.1	З них нових для ринку, одиниць	978	477	968	418	691
2.2	З них упроваджених машин, обладнання, одиниць	1305	751	920	760	647
3	Частка обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств, %	2	0,7	0,8	1,3	1,9

Джерело: сформовано автором на основі [12]

¹ – дані попередні, ² – розрахунок показника не здійснювався

Згідно таблиці 2 частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації, тобто реалізовувати інноваційні проекти (продукцію та/або технологічні процеси), в загальній кількості промислових підприємств була максимальною у 2016 році і становила 16,6 %. Темп приросту частки кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації 2017 року у порівнянні з 2016 роком становить -13,86 %; 2018 року до 2017 року – 9,09%; 2019 року до 2018 року - -11,54 %; 2020 року (дані попередні) до 2019 року – 7,97 %. Незважаючи на додатній приріст 2020 року до 2019 року, частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), в загальній кількості промислових підприємств є меншою, ніж у 2016 році. Тому з метою активізації промисловими підприємствами реалізації інноваційних проектів слід особливу увагу звертати на процеси управління знаннями та проектами на підприємствах.

Якщо проаналізувати (згідно таблиці 2) кількість упроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами України в період 2016 – 2020 років (рис.2), то можна відзначити, що у 2016 році кількість була найбільшою і становила 4139 одиниць. У 2017 та 2019 роках спостерігається найменша кількість упроваджених видів інноваційної продукції в період 2016 – 2020 років. У 2020 році, згідно попередніх даних, ця кількість зростає, але не досягає рівня 2016 року. Серед упроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами України в період 2016 – 2020 років новими для ринку у 2016 році є 23,63 %; у 2017 році – 19,98 %; у 2018 році – 25,19 %; у 2019 році – 19,46 % та у 2020 році – 16,99 %. Отже, у 2020 році спостерігається найменше значення питомої ваги нових для ринку упроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) у їх загальній кількості. Також у 2020 році за період 2016–2020 років впроваджена найменша кількість машин та обладнання (647 одиниць).

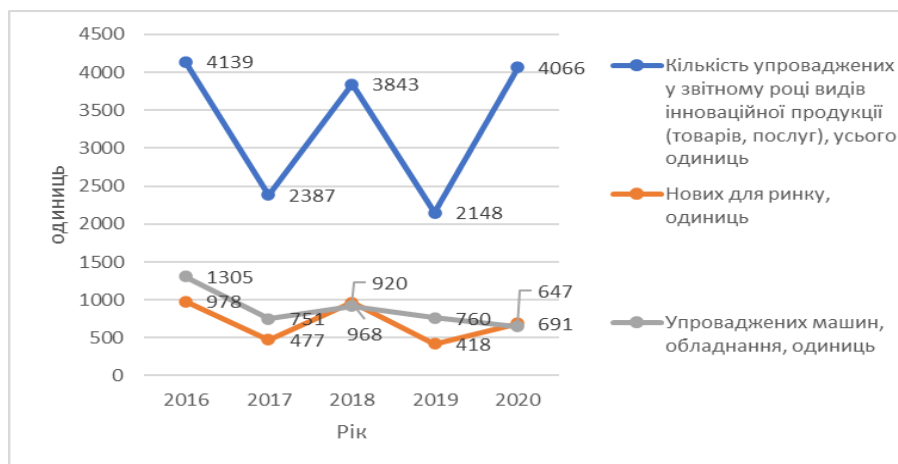

Рис. 2. Кількість упроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами України в період 2016 – 2020 років

У таблиці 3 відображена інформація про витрати на інновації за напрямками інноваційної діяльності (абсолютні та відносні значення) на промислових підприємствах України за 2016–2020 роки.

Таблиця 3

Витрати на інновації (за напрямками інноваційної діяльності) на промислових підприємствах України за 2016–2020 роки

№	Показник	Рік					
		2016	2017	2018	2019	2020 ¹	
1	Частка кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств, %	18,9	16,2	16,4	15,8	16,8	
2	Витрати на інновації, млн. грн.	23229,5	9117,5	12180,1	14220,9	14406,9	
3	Наукові дослідження і розробки (НДР)	Млн грн	2457,8	2169,8	3208,8	2918,9	3486,3
		у % до загального обсягу витрат на інновації	10,6	23,8	26,3	20,5	24,2
3.1	НДР, виконані власними силами	млн.грн	2063,8	1941,3	2706,2	2449,9	2650,4
		у % до загального обсягу витрат на інновації	8,9	21,3	22,2	17,2	18,4
3.2	НДР, виконані іншими підприємствами	Млн грн	394,0	228,5	502,6	469,0	835,9
		у % до загального обсягу витрат на інновації	1,7	2,5	4,1	3,3	5,8
4	Інші витрати на інновації (за виключенням НДР)	Млн грн	20771,7	6947,7	8971,3	11302,0	10920,6
		у % до загального обсягу витрат на інновації	89,4	76,2	73,7	79,5	75,8

Джерело: сформовано автором на основі [12]

¹ – дані попередні

Згідно таблиці 3 найвищий рівень витрат на інновації спостерігається у 2016 році і становить 23229,5 млн грн, у 2017 році відбувається значний спад до рівня 9117,5 млн грн. У 2018-2020 роках відбувається помірне зростання витрат на інновації, але їх рівень значно нижче 2016 року.

На рис. 3 відображено витрати на інновації за напрямками інноваційної діяльності.

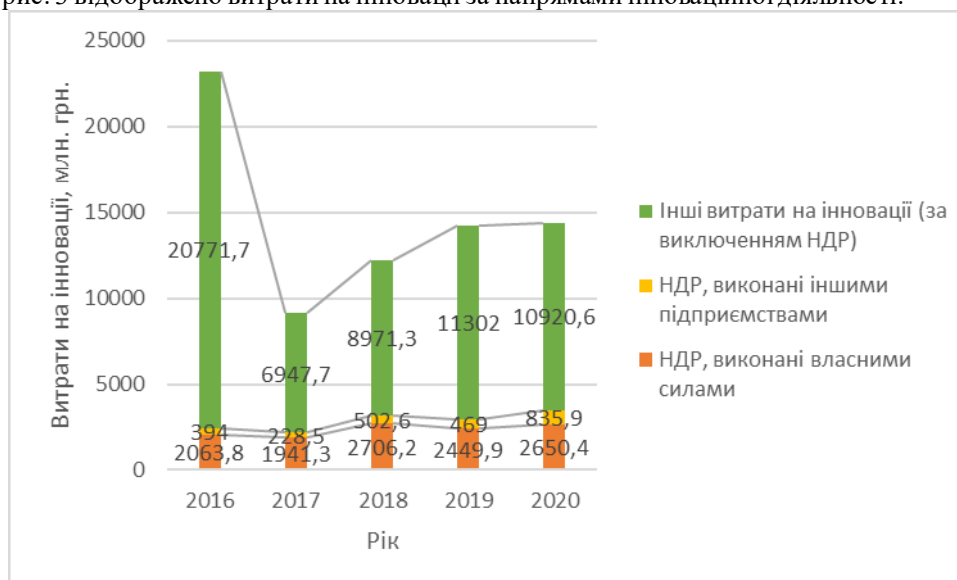

Рис. 3. Витрати на інновації за напрямками інноваційної діяльності промислових підприємств України за період 2016 – 2020 років

Згідно рис.3 видно, що у структурі інноваційних витрат промислових підприємств України НДР займають у 2016 році – 10,6 %, у 2017 році – 23,8 %, у 2018 році – 26,3 %, у 2019 році – 20,5 %, а у 2020 році – 24,2 % (попередні дані), що відображає їх незначний рівень. Інші витрати на інновації (за виключенням НДР) є основною частиною витрат на інновації.

У таблиці 4 та рис. 4 відображені джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України (у абсолютному та відносному вираженні) за 2016–2020 роки.

Таблиця 4

Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України за 2016-2020 роки

№	Показник	Рік (млн.грн.)					Рік (%)				
		2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2016	2017	2018	2019	2020
1	Витрати на інновації (усього)	23229,5	9117,5	12180,1	14220,9	14406,7	100	100	100	100	100
2	Власні кошти підприємства	22036,0	7704,1	10742,0	12474,9	12297,7	94,9	84,5	88,2	87,7	85,4
3	Кошти державного бюджету	179,0	227,3	639,1	556,5	279,5	0,8	2,5	5,2	3,9	1,9
4	Кошти інвесторів-нерезидентів	23,4	107,8	107,0	42,5	125,3	0,1	1,2	0,9	0,3	0,9
5	Кошти інших джерел	991,1	1078,3	692,0	1147,0	1704,2	4,3	11,8	5,7	8,1	11,8

Джерело: сформовано автором на основі [12]

¹ – дані попередні

Якщо проаналізувати джерела фінансування інноваційної діяльності згідно таблиці 4, то основну частку становлять власні кошти підприємств, кошти інвесторів-нерезидентів не перевищують 1,2 % у сукупних витратах на інновації.

Рис.3. відображає майже однакову структуру витрат на інновації за джерелами фінансування, проте сукупні витрати на інновації значно понизилися у порівнянні з 2016 роком і для активізації інноваційної необхідно збільшити їх рівень.

Отже, згідно проаналізованих даних, можна дійти висновку, що інноваційна діяльність на промислових підприємствах не є стабільною. З метою більш детального аналізу та виявлення майбутніх тенденцій необхідно здійснювати прогнозування з метою своєчасного виявлення проблемних ситуацій у майбутньому із використанням відповідної методології [13].

Рис. 4. Витрати на інновації промислових підприємств України за джерелами фінансування за період 2016 – 2020 років

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Аналіз України в глобальному індексі інновацій свідчить, що найсильнішою стороною України в ньому є результати знань та технологій, котрі є досить перспективними для країни, але, не зважаючи на це, позиція України не є високою у порівнянні з іншими країнами, що вимагає активізації інноваційної діяльності. Аналіз впровадження інновацій промисловими підприємствами України свідчить про те, що лише незначна частка промислових підприємств (близько 15 %) успішно реалізує інноваційні проекти. Серед впроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами України в період 2016 – 2020 років новими для ринку у 2016 році є 23,63 %; у 2017 році – 19,98 %; у 2018 році – 25,19 %; у 2019 році – 19,46 % та у 2020 році – 16,99 %. Отже, у 2020 році спостерігається найменше значення питомої ваги нових для ринку впроваджених видів інноваційної продукції (товарів, послуг) у їх загальній кількості. Також можна спостерігати відсутню позитивну динаміку витрат на інновації промисловими підприємствами. У 2018-2020 роках відбувається помірне зростання витрат на реалізацію інноваційних проектів, але їх рівень значно нижче 2016 року. Частка НДР у обсязі витрат на інновації промисловими підприємствами досягнула максимального значення у 2018 році і становила 26,3 %, що свідчить про недостатній рівень генерування та використання знань у реалізації інноваційних проектів. Серед джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств лівова частка здійснюється за рахунок власних коштів підприємств, що свідчить про необхідність залучення зовнішніх інвесторів для фінансування інноваційних проектів, участь у міжнародних проектах, в рамках яких буде здійснюватися підтримка інноваційних розробок підприємств.

Тому з метою активізації інноваційної діяльності підприємства мають усвідомлювати, що інновації реалізуються у вигляді інноваційних проектів, котрі вимагають нових підходів до їх управління. Також інноваційні проекти передбачають активне генерування та використання знань. Тому підприємствам необхідно оптимально поєднувати управління знаннями та управління проектами для покращення показників інноваційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності та збільшення ринкової вартості підприємства. Для цього слід враховувати наступні області знань з управління проектами: управління інтеграцією, вмістом, термінами, вартістю, ресурсами, якістю, ризиками, комунікаціями, закупівлями, стейкхолдерами проекту, а також враховувати фази управління знаннями: формування → накопичення, отримання → генерування → обмін → збереження та документування → використання → результат управління знаннями.

Література

1. Чайковська І.І. Сутність проектно-орієнтованого підприємства в умовах Industry 4.0 / І.І. Чайковська // Економічний простір. – 2021. - № 167. – С. 88-93.
2. Чайковська І. І. Особливості функціонування проектно-орієнтованого підприємства в сучасних умовах / І.І. Чайковська // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. - № 4. Режим доступу : <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-4-7184>
3. Россошанська О. В. Особливості стану дослідницької області проблеми забезпечення економічної безпеки інноваційних проектно-орієнтованих підприємств / О.В. Россошанська // Технологічний аудит та резерви виробництва. - 2013. - № 1(3). - С. 39-43.

4. Молодоженя М. С. Економічне управління інноваційною діяльністю підприємства / М.С. Молодоженя, Т.В. Жук // Ефективна економіка. – 2013. – № 11. Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2480>
5. Амоша О. І. Інноваційний розвиток промислових підприємств у регіонах: проблеми та перспективи / О. І. Амоша, Л. М. Саломатіна // Економіка України. - 2017. - № 3. - С. 20-34.
6. Іванова Т.В. Інноваційна діяльність підприємств України як фактор підвищення рівня конкурентоспроможності на міжнародних ринках / Т.В. Іванова // Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». - 2020. - № 17. - С. 395-404.
7. Захарова О. В. Нормативне підґрунтя активізації інноваційного розвитку регіонів України / О.В. Захарова, І. С. Барбанова // Економіка і організація управління. - 2019. - Вип. 1. - С. 53-63.
8. Пухальська Н.О. Сучасний стан інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств / Н.О. Пухальська, Л.М. Гончаренко // Інфраструктура ринку. - 2018. - Вип. 20. - С. 113–118.
9. Сакевич Л.С. Інноваційна діяльність в Україні: сучасний стан та проблеми розвитку / Л.С. Сакевич // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». – 2020. – Вип. 3 (59). - С. 172–176.
10. Яковлев А. І. Аналіз стану інноваційної діяльності в Україні та шляхи його поліпшення / А.І. Яковлев // Наука та наукознавство. - 2018. - № 2 (100). - С. 29-44.
11. Global Innovation Index [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#reports> (дата звернення 15.11.2021)
12. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2021)
13. Чайковська І. І. Фрактальний аналіз та тенденції розвитку інноваційних процесів на промислових підприємствах / І. І. Чайковська // Економічний часопис – XXI. – 2014. - № 7-8 (2). – С. 65-68.

References

1. Chaikovska I.I. Sutnist proektno-orientovanogo pidpryemstva v umovah Industry 4.0 / I.I. Chaikovska // Ekonomichnui prostir. - - 2021. - № 167. – S.88-93.
2. Chaikovska I.I. Osoblyvosti funkcionuvannya proektno-orientovanogo pidpryemstva v suchasni umovah // Mizhnarodniy naukoviy zhurnal "Internauka". Seriya : "Ekonomichni nauki". - 2021. - №4. Rezhim dostupu: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-4-7184>
3. Rossoshanska O.V. Osoblyvosti stanu doslidnyckoi oblasti problemy zabezpechennya ekonomichnoi bezpeky innovatsiynih proektno-orientovanyh pidpryemstv / O.V. Rossoshanska // Tehnologichniy audit ta rezervy vyrobnyctva. - 2013. - № 1(3). - S. 39-43.
4. Molodozhenya M.S. Ekonomichne upravlinnya innovatsiynoyu diyalnistyu pidpryemstva / M.S. Molodozhenya, T.V. Zhuk // Efektyvna ekonomika. – 2013. - № 11. [Elektronniy resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2480>
5. Amosha O.I. Innovatsiyni rozvytok promyslovuh pidpryemstv u regionah: problemy ta perspektyvy / O.I. Amosha, L.M.Salomatina // Ekonomika Ukrainy. - 2017. - № 3. - S. 20-34.
6. Ivanova T.V. Innovatsiyna diyalnist pidpryemstv Ukrainy yak factor pidvyshchennya rivnya konkurentospromozhnosti na mizhnarodnyh rynkah / T.V. Ivanova // Ekonomichnyi visnik NTUU "Kyivskiy politehichnyi instytut" - 2020. - № 17. - S. 395-404.
7. Zaharova O.V. Normatyvne pidgruntya aktyvizacii innovatsiynogo rozvytku regioniv Ukrainy / O.V. Zaharova, I.S. Barbanova // Ekonomika i organizaciya upravlinnya. - 2019. - Vyp. 1. - S. 53-63.
8. Puhalska N.O. Suchasniy stan innovatsiynoi diyalnosti vitchyznyanyh promyslovyh pidpryemstv / N.O. Puhalska, L.M. Goncharenko // Infrastruktura rynku. - 2018. - Vyp. 20. - S. 113–118.
9. Sakevych L.S. Innovatsiyna diyalnist v Ukraini: suchachiy stan ta problem rozvytku / L.S. Sakevych // Naukovo-vyrobnychiy zhurnal "Biznes-navigator". – 2020. – Vyp. 3 (59). - S. 172 – 176.
10. Yakovlev A.I. Analiz stanu innovatsiynoi diyalnosti d Ukraini ta shlyahy iogo polipshennya / A.I. Yakovlev // Nauka ta naukoznavstvo. - 2018. - № 2 (100). - S. 29-44.
11. Global Innovation Index [Elektronniy resurs]. Rezhim dostupu: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#reports> (data zvemennya 15.11.2021)
12. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [Elektronniy resurs]. Rezhim dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (data zvemennya 15.11.2021)
13. Chaikovska I.I. Fraktnui analiz ta tendencii rozvytku innovatsiynih procesiv na promyslovyh pidpryemstvah / I.I. Chaikovska // Ekonomichnyi chasopys - XXI. – 2014. - № 7-8 (2). – S. 65-68.

Надійшла / Paper received : 17.01.2022

Надрукована / Printed : 31.01.2022